

STRAH IMA VELIKE OČI (Stalne besedne zveze)

1. naloga

a) A Stavki.

B Povedi.

C Besedne zveze.

b) dober golaž (okusen/odličan), lepem okolju (čudovitem), prihodnji teden (naslednji)

c) pehtranove potice, dunajski zrezek, Blejskim jezerom

č)

Kadar besede v besedni zvezi

lahko poljubno dodajamo
in spreminjamo,

Kadar besed v besedni zvezi ne moremo
poljubno spreminjati,

govorimo o stalnih besednih zvezah.

govorimo o prostih besednih zvezah.

d) Pri b-nalogi sem izpisoval proste besedne zveze, pri c-nalogi pa stalne besedne zveze.

e) A Da bi bila pripoved daljša.

C Da bi bila pripoved manj razumljiva.

B Da bi bila pripoved natančnejša.

Č Da bi bila pripoved bolj živa.

2. naloga

A Da so se na poti včasih ugriznili v koleno.

B Da so hodili v strm hrib.

3. naloga

Stalne besedne zveze
poslušati z očmi in ušesi
vzeti pot pod noge
ohladiti glavo
trkati se po prsih
adrenalinski človek

4. naloga

španska vas

Po smislu, npr.:

Dobesedni pomen:

Na poti po Evropi smo si z zanimanjem ogledali tudi majhno špansko vas, v kateri so živeli le starejši prebivalci.

Preneseni pomen:

Učenje tujih jezikov je za marsikoga v Sloveniji španska vas.

zrasti na zelniku

Dobesedni pomen:

Sosedje so hiteli pred dežjem pobirati, kar je zraslo na zelniku.

Preneseni pomen:

Vsi so bili presenečeni, ko so zvedeli, da je ideja o raziskovalni nalogi zrasla na zelniku njihovega sošolca.

5. naloga

3	poslušati z očmi in ušesi	1	začeti hoditi
1	vzeti pot pod noge	2	začutiti tesnobo, strah
2	stiskati v prsih	3	pazljivo, pozorno prisluhni
		4	pomisliti na kaj; spomniti se, domisliti se česa
		5	njena ideja, zamisel

6. naloga

Dober glas seže v deveto vas.

a) Pregovor se loči od ostalih besednih zvez po tem, da je napisan v obliki povedi, ostale besedne zveze pa ne.

b) *Po smislu, npr.:*

Ker v Brunarici dobro kuhajo, je za to izvedelo že veliko ljudi, med njimi tudi Timov oče./ Čepprav so bili Bogatajevi od drugod, je tudi oče slišal/zvedel od ljudi, da imajo v Brunarici zelo dober golaž s pečeno polento.

7. naloga

a) Ne, saj morajo biti uradna besedila napisana jasno, razumljivo in frazemi ne sodijo v uradna besedila.

b) *Na primer.* Sam uporabljam stalne besedne zveze v pogovorih, pri pisanju ustvarjalnih besedil/spisov.

8. naloga

Jan je šel z družino v pustolovski park. Splezal je na drevo, a ko je pogledal navzdol, se je prestrašil/**se je tresel kot šiba na vodi**. Ko se je spustil in stopil na trda tla, se je oddahnil/**se mu je odvalil kamen iz srca**. Mark mu je rekel, da je bil pri spustu malo neroden. Jan je bil užaljen/**je povetil nos**. Rekel je, da je imel slabo obutev. Mark se je le nasmehnil, saj je vedel, da je ta izgovor neprimeren/**za lase privlečen**. Vseeno so se dobre volje odpravili domov. Na poti je močno deževalo/**je lilo kot iz škafa**. Jan je mami doma pripovedoval o svojem pogumu, Mark pa se je nenadoma glasno zasmel/**je nenadoma bruhnil v smeh**.

9. naloga

a) Anja je staršem povedala, da gre s Tino in njenimi starši v adrenalinski park Soča.

Takoj je bil **ogenj v strehi**, saj so starši za ta dan načrtovali obisk pri babici. No, na koncu so popustili in Anja je skakala po sobi **kot muha brez glave**. Po dveh urah vožnje so se pripeljali v park, ki se je skrival med krošnjami tik ob čudoviti Soči. Ker so morali Sočo prečkati z raftom, je Tini skoraj **padlo srce v hlače**. Rekla je, da jo boli rama, a ta izgovor je bil **za lase privlečen**. Pustolovsko avanturo so nato nadaljevali po oranžnem, zelenem, modrem in rdečem poligonu. Anja je na poligonih uživala, saj **je bila v dobrih rokah**. Tina je **bila trda od strahu**, ko je na koncu zagledala jeklenico, dolgo 300 metrov, po kateri se bo morala spustiti z enega na drugi breg Soče. Ta spust so v parku poimenovali kar »spust poguma«. Ko sta se Anja in Tina spustili po jeklenici, sta se **drli kot jesihar**. Anja, ker je neznansko uživala, Tina pa od strahu. A obe sta prišli srečno na drugi breg Soče. Tina je ugotovila: **Strah je znotraj votel, okoli ga pa nič ni**.

b) Po smislu, npr.:

Frazem	Pojasnilo
ogenj v strehi	Zaradi novice, da gre Anja v adrenalinski park Soča, so se začeli prepirati.
padlo srce v hlače	Ob prečkanju Soče z raftingom, je bilo Tino zelo strah/se je prestrašila.
za lase privlečen	Izgovor o boleči rami je bil neprimeren/neustrezen/izmišljen.
biti v dobrih rokah	Anja je na poligonu uživala, saj so zanjo skrbeli/saj so nanjo pazili usposobljeni/odgovorni ljudje.
bila trda od strahu	Ko je Tina zagledala jeklenico, se ni mogla od strahu premakniti/se je zelo bala.
(sta se) drli kot jesihar	Anja in Tina sta zelo močno vpili/kričali/se drli.

c) Pregovor. Strah je znotraj votel, okoli ga pa nič ni.

Po smislu, npr.:

Pojasnilo: Tina je spoznala, da je bil ves njen strah neupravičen/nesmiseln/da se je bala brez razlogov/da ni bilo razloga za strah.

10. naloga

delati iz muhe **slona**

siten kot **muha**

gledati se kot **pes** in mačka

Kogar je **kača** pičila, se boji zvite vrvi.

kupiti **mačka** v žaklju

kosmat kot **medved**

delati/garati kot **konj**

boriti se kot **lev/levinja**

iti spat s **kurami/kokošmi**

Osel gre samo enkrat na led.

priden kot **mravlja/čebela/čebelica**

volk sit in **koza** cela

umazan kot **pujs/prašič**

11. naloga

metati komu pesek v **oči**

dati komu eno po **nosu**

nositi koga po **rokah**

ne seči komu do **kolen**

dihati komu za **vrat**

biti komu za **petami**

držati jezik za **zobmi**

kazati s **prstom** za nekom

imeti kosmata **ušesa**

Kdor nima v **glavi**, ima v **nogah**.

iti s **trebuhom** za kruhom

12. naloga

Tanko sem jo pogledal/**Debelo sem jo pogledal**, hiter kot mačka/**hiter kot blisk/raketa/veter**, sive brade/**sivih las**, vprašanje trenutka/**vprašanje časa**, premajhen zalogaj/**(pre)velik zalogaj**, beseda ni krava/**beseda ni konj**, človek iz mesa in kože/**človek iz mesa in krvi**, ne duha ne vonja/**ne duha ne sluha**, gledali kot tele v nova okna/**gledali kot tele v nova vrata**, Kdor čaka, dobi/**dočaka**.

13. naloga:

Po smislu.

MINUTKA Z G. PRAVOPIŠNIKOM

Oče je že zgodaj zjutraj na vrtu **pljunil** v roke. Ko se je **odločil**, da bo prodal hišo, je bolj mislil **s** srcem kot **z** glavo. Sosedova Urška je še vedno čakala princa na belem **konju**. Ko je Miha zadel na lotu, je začel uživati **življenje** z veliko žlico.